

171

6.

0.

2.

3 41

2

171

1.

171

1.

2 41

2

DISSERTATIO INAUGURALIS, 1,482.

DE 589.

FELONIA DOMINI, 1713, 6.

Quam

ADSPIRANTE DIVINA GRATIA, 18

AUTORITATE ET CONSENSU

Amplissimi Jctorum Ordinis

IN PERANTIQUA ET ILLUSTRISSIMA EBERHARDINA,

Praside

DN. GABRIELE SCHWEDERO,

J. U. D. Sacri Cæsarei Palatii Comite, Serenissimi

Würtemb. Ducis Consiliario, Placitorum Feudalium &

Juris publici Antecessore & Professore

Ordinario,

Domino Patrono & Socero, omni honoris & obsequii

cultu venerando.

PRO

SUMMIS HONORIBUS AC PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS

in utroque jure ritè consequendis,

ad d. Maji,

IN AULA NOVA,

Publicæ Eruditorum disquisitioni

submittit

PAULUS BURCKHARD HOSER, Statg.

TUBINGÆ,

Typis JOH. CUNRADI REISL.

Xantlatis feliciter Divini Numinis Gra-
tia consuetis iis subeundis Examinibus,
qui ad summos in utroque jure adspirant
honores, ac impetratâ ab Amplissimo
Jctorum Ordine licentiâ conscribendi
Disputationem Inauguralem, non diu
hæsitavi, quodnam potissimum seligerem

Argumentum illi aptum, mox enim mentem subit Thema
à Perillustri Domino NICOLAO CHRISTOPHORO
S. R. I. Lib. Barone de LYNCKER, Equestris Ordinis
Rhenani Immediato, Hereditario Flurstetti & Ketschau,
Augustissimi Imperatoris Consiliario Aulico Splendidissi-
mo, Mæcenate ac Patrono Maximo ad cineres usque Ve-
nerando, Viennæ mihi commendatum, de FELONIA nem-
pe DOMINI. Animum igitur illicò induxi materiam
istam plenius excutere, eòque libentius hoc fecissem, quo
argumentum hoc eam Jurisprudentiæ contingat partem,
quâ Respublica tantò minus carere potest, quantò majus
ei periculum ex controversiis feudalibus indecisus accre-
scere potest, quippe quibus non de filicidio, non de glan-
de legenda, aut de cloaca Titii aut Mevii, sed de Regnis,
Ducatibus, Principatibus, Comitatibus aliisque rebus sum-
mi sæpe pretii in feudum concessis agitur, cujus proinde di-
gnitas ex objecti dignitate se satis superque prodit, sed quia
id hac vice exequi temporis ratio & ingenii imbecillitas non
permisit positiones quasdam saltem exinde proponam.
Tu autem ô Summe & Sancte DEUS, gratia tua mihi lar-
giter assiste, ut faustum sit initium, felix medium, & pro-
per-

sperrimus finis, omniaque, quæ Te Duce ac Rectore pro-
positurus sum, juri sint consentanea, studiisque meis pro-
futura :

I.

FEELONIA DOMINI itaque acturi paucis
notamus, vocem Longobardicam FELONIÆ
ab aliis à verbo fallere deduci, & hinc Fallo-
niam vocari; alii originem ejus à græco Φίλω-
nis seu Φίλαμα, quod fraudem, imposturam, deceptionem,
improbritatem, culpam significat, derivant; alii probabilius
à Germanorum *fehlen* / quod est errare, delinquere, dolo
vel culpa contra officium agere: vel à verbo *fallen* / labi,
nonnulli quoque à vocabulo *Fälligkeit* / quod caducita-
tem denotat, deducunt. vid. Spiegel. Calvin. in *Lexic. Struv.*
Synt. Jur. Feud. cap. XV. aph. 8. Eyben. *Elect. Jur. Feud. cap. 2.*
in corollar. & Feloniam quidem tam Dominus, quam Vasal-
lus committere dicitur, quoties dolo vel culpa contra mu-
tuam, quam ipsi sibi invicem debent, fidem ac officium
agit, **wann der Lehen-Herr oder der Lehen-Mann die
Treue bricht / die einer dem andern zu erweisen schuldig
ist.** vid. *Jus Feud. Alemann. cap. 69. 2. F. 6. 2. F. 26. §. Domi-
no. 2. F. 47.* qui textus cardinales sunt, in quibus de hoc the-
mate nostro principaliter agitur in Jure feudali Longobar-
dico, Corpori Juris nostri ab Hugolino dela Fontana Jcto
Bononienſi Seculo XII. adjuncto, quod in vim Juris com-
munis in causis feudalibus in Germania nostra deinde Se-
culo XV. unà cum Jure Civili in causis civilibus, receptum,
& ut tale allegatur, atque in controversiis feudalibus deci-
dendis in inclyto Judicio Aulico ac Camerali Præfides &
Assessores respicere jubentur, **in Kayserl. Landfrid. de An-
no 1548. tit. 3. §. 2. Recept. Erfurt. de A. 1567. §. 30. Capitulat.
Leopold. art. 4. art. 30. art. 39. Capitul. Joseph. art. 4. art.**

29. art. 38 Carolo VI. art. 11. art. 26. Ordinat. Camer. P. 1. tit. 57. verb. *des Reichs gemeine Rechten*. Ordinat. Judic. Aul. tit. 7. §. 21. voc. *gemeine beschriebene Rechten*/ qua ratione nullum aliud jus, quocunque veniat nomine, unquam in tota Germania nostra in vim Juris Communis receptum fuisse, nobis constat.

II.

Num autem vocabulum Feloniae aequè proprie personae Domini fidei suae & officio contravenientis applicetur, atque Vasallo fidem suam vasalliticam violanti, an verò in persona Domini saltim improprie & abusive usurpetur? non frustra quaesiveris; Et non minus proprie illi, quam huic applicari existimamus, quamvis enim contrarium colligi posse videatur ex verbis parenthesi inclusis, *ut ita dicam*, in textu 2. F. 26. §. *Domino*, cum Jctus Feudista ibi ait: *Domino committente feloniam (ut ita dicam) per quam Vasallus amitteret feudum, si eam committeret, quid obtinere debeat? de consuetudine quaritur: & respondetur proprietatem feudi ad Vasallum pertinere, si peccaverit in Vasallum, si ve alium*, Attamen verba ista, *ut ita dicam*, non id, sed hoc saltim insinuant, quod vocabulum istud, si ve de Domini, si ve de Vasalli culpa accipiatur, non satis tersum ac latinum, sed barbarum aut peregrinum, aut ut Cujacius 2. F. 1. loquitur, militare sit, quo sensu quoque in Cujaciana Editione in textu 2. F. 24. §. 2. *vers.* porro verbis: *Si Dominum assalierit* eadem his formalibus, *ut ita loquar*, subjiciuntur. Jacob. Alvorottus *ad d. text. 2. F. 24. §. porro & 2. F. 26. §. Domino*. Bitsch. *ad d. text. 2. F. 26.* Indubium etenim est feudi constituti formam essentialem in hoc consistere, quod rei in feudum concessae Dominium directum penes concedentem remaneat, utile verò ad accipientem Vasallum transeat, ita, ut alter alteri ejus ratione ad fidem

præstandam obligatus sit, juxta illud Germanorum, **getreuer Herr/ getreuer Knecht.** 2. F. 6. Mutua & reciproca ergo Domini & Vasalli fides sibi invicem ratione illius rei in accipientem quoad utile dominium, retento penes se directo, translata præstanda, feudi constituti forma essentialis est, ex communi Doctorum sententia per 2. F. 3. 6. 2. F. 23. 2. F. 47. cap. 1 4. x. de jurejur. hincque Vasallus Dominum in Conjugem, h. e. communi & reciproco fidei vinculo sibi conjunctum habere dicitur. 2. F. 58. pr. nec admittenda illorum sententia, qui fidem dominicam non ingredi feudi essentialiam, sed eam modò consequi statuunt. vid. Struv. S. J. F. c. 2. th. 5. Rosenthal. cap. 1. concl. 2. num. 9. æquo enim animo perpendimus, mutuam seu reciprocam fidem à Domino & Vasallo omninò ad Essentialiam feudi exigi. *dd. text.* & relata esse Senioris seu Domini ac Vasalli fidem individuo nexu conjuncta, quorum ea est natura & indoles, ut posito & debito uno, ponatur ac debeatur statim qq. alterum, eaque ex causa neutrum sine altero prius posteriusve oriri, vivere, mori; Quicquid igitur vel ab hoc, vel ab illo contra illam mutuam sibi intuitu rei in feudum data ac acceptæ invicem debitam fidem sit, omneque ei, tam à Domino, quam a Vasallo admittù, contrariù factù jure feudali Longob. FELONIÆ appellatione venit, quod proinde nomen æquè propriè de Domino, quàm Vasallo, fidei suæ alteri debitæ contraveniente prædicatur, & eo respectuambo quoad feloniam ad paria judicari dicuntur. 2. F. 47.

III.

Ac licet fides Dominica & Vasallatica pluribus modis differant, primò nempe quoad causam efficientem propinquam, ceu quæ ratione illius est ipsum Jus feudale. 2. F. 26. §. Domino. 47. & 58. Knipschild. de oblig. Domini & Vasall. p. 1. qu. 1. n. 49. ratione hujus factum hominis, sive pactum, quo Vasallus sese Domino fidelè fore regulariter

lariter quidem juratò promittit, & id recusans feudum haud accipit 2. F. 3. 4. 5. *seqq.* 2. F. 24. *pr.* quod Dominus econtrà Vasallo non facit. Rittershus. *part. 1. cap. 10. qu. 12.* Rosenthal. *cap. 6. concl. 86. num. 1.* Gothofred. Antoni *disp. feud. 7. th. 1. lit. b.* Jacobus Alvarortus *ad 2. F. 6. num. 7.* Knipschild. *d. l. num. 48. seqq.* qui omnes testantur, Dominum feudi de generali consuetudine Vasallo minimè jurare fidelitatem. Cui assertio quamvis contradicat Glossa *ad 2. F. 55. §. 2. versic. illud. sub fin.* illudque certo modo limitet Jo. Petrus Fontanellus *de pactis nuptial. clausul. 4. gloss. 10. part. 1. num. 35.* nim. quod dominus nihilominus de tuendis & conservandis privilegiis, juribus, usibus & consuetudinibus Vasallorum præstare teneatur, quemadmodum Imperator noster de confirmandis & custodiendis Statuū juribus & privilegiis se obligat in jurata sua Capitulatione, ut videre est ex Capitul. Leopoldi & Josephi *art. 3. Caroli VI. art. 1.* attamen Glossæ illius contradictio nullius est momenti, & Fontanelli limitatio planè aliena, nec de regula est. Contra nihil obstat aut impedimento est, quominus ut pacto, sic & consuetudine induci possit, ut nec Vasallus fidem jurare cogatur, nihilominus ad eam tamen perinde obligetur, ac si illam solenniter jurasset. 2. F. 3. 24. 40. 76. *arg. cap. 14. X. de jurejur.* Rosenthal. *cap. 2. concl. 60. 66.* Kohl. *de servit. cap. 3. num. 51.* ibique allegati. Secundo materia seu capitibus fidelitatis, alii nomine formæ efferre solent. 2. F. 6. *de forma fidelit. §. 7. de nova forma fidelit.* Et quanquam ad eadem sex capita vasallo 2. F. 6. (qui textus canonizatus est. *c. 18. c. 22. q. 5.*) præscripta, e contra quoque Dominum Vasallo teneri velint Frider. Schenck Lib. Baro de Tautenberg, alique interpretes *ad d. text. Afflict. dec. 265. num. 3. 4.* Knipschild. *d. qu. 1. num. 50.* Attramen sine dubio nimis generalis est hæc assertio & do-

ctrina

eterna, iudice Eybenio in Elect. Jur. Feud. c. 11. n. 10. & saltem reverentia & obsequii vinculis Dominus eximendus. Knipschild. d. l. n. 54. Tertio Effectu. Fidei enim obligatio ex parte Domini tam stricta & arcta non est, quam ex parte Vasalli 2. F. 6. §. Dominus. ex cujus postremis verbis ita colligit Joh. Andræ ad c. 1. X. de Feud. Vasallus offendens Dominum dicitur perfidus i. e. proditor perjurus **treulos / meinaydig /** Dominus autem Vasallum offendens non dicitur proditor, nec perjurus, sed mala fidei, **untren / unbeständig /** quia non servat id, quod tacite censetur promississe, Knipschild d. l. num. 60. 61. Et communis fere Feudistarum conclusio est, laxiorem esse Domini obligationem erga Vasallum, quam Vasalli erga Dominum. Knipschild. d. l. n. 64. Ex his tamen differentiis nequaquam conficitur, personæ Domini fidei suæ contravenienti improprie & abusive tantum feloniam commisionem imputari, sed factum Domini ipsius obligationi ac fidei contrarium recte & proprie Felonia perinde appellatur, ac factum tale à Vasallo admissum.

IV.

Dicimus hinc hanc Feloniam Domini esse delictum feudale, quo Dominus Vasallum & personas ei intimè conjunctas dolo aut lata culpa contra fidem ex tenore Juris Feudalis debitam lædit & offendit, ac propterea regulariter dominii sui directi jacturam patitur. Diximus *delictum feudale*: Sic enim potius, quam per crimen cum Schradero p. 2. Part. 9. princip. sect. 6. qu. 17. n. 33. definire volumus, cum crimen tunc saltem appellari possit proprie, si in id incidat, quod de jure civili communi est crimen, puta in adulterium, homicidium; si Dominus Vasallum intra annum & diem, investituræ renovationem instantius petentem malitiosè & sine justa causa investire differat, si feudum

dum dissipet aut aliter abutatur suo jure proprietatis, non potest crimen proprie dici. Rosenthal. *cap. 10. pr. in fin.* Diximus porrò: *Dolo aut lata culpa delictum hoc admitti, ita enim 2. F. 24. §. 2. expressè hæc verba reperiuntur: dolo vel negligentia sua vel fraude celaverit, & 1. F. 7. culpa quoque mentio fit, cujus nomine ibi culpam latam intelligimus. l. 213. §. 2. & l. 226. ff. de V. S. sicut & 2. F. 55. pr. circa fin. per incuriam vel negligentiam, in petenda intra annum & diem investituræ renovatione admittam, ob quam Vassallus ibi feudi jure cadere dicitur, etsi minor sit 25. annis, modo 14. annis major existat. Nullique inde dubitamus Feloniam tam à parte Domini, quam à parte Vassalli etiam lata culpa, non verò levi, multo minus levissima committi, Rosenthal. *cap. 10. concl. 12.* Niellius *Disp. Feud. 8. th. 1. lit. D.* unde passim in jure feudali Felonia & culpa synonymimice usurpantur. 1. F. 17. 21. 22. 2. F. 26. §. feudum. 2. F. 78. hincque actionem inde proficisci tantum civilem, non verò criminalem, argumento eorum, quæ tradit Schrader *p. 2. part. 9. princip. sect. 12.* ex assignata ex Baldo *in c. 1. ratione*, quia non agitur ad proprietatem fisco, sed parti agenti applicandam, ubi verò quis non publicum, sed privatam suam interesse prosequitur, & quod actione instituta petit, parti, non fisco adjudicatur, evidens id & indubitatum indicium est, actionem intentatam non criminalem, sed civilem esse. §. 10. J. *de injur. l. 28. §. 15. ff. de pen. B. D. Frommann. Disp. de divis. act. cap. 10. §. 2. & cap. 11. num. 2.* Et propterea quoque Dominum feudi ob feloniam ut talem commissam non infamem fieri, nisi causa propter quam condemnatur talis sit, quæ infamiam post se trahat. *l. 22. ff. de his qui notant. infam.* Reliqua definitionis verba ex subsequentiis lucem scenerabuntur.*

B

V. Ut

V.

Ut autem certâ regulâ comprehendi aut definiri vix potest, quot modis à Vasallo feloniam perpetretur, dum sicuti omne jus, ita quoque hoc quoad feloniam commissam, in causa, h. e. circumstantiis factum comitantibus positum est, *arg. l. 52. §. 2. ad L. Aquil. 2. F. 24. §. 2.* nec omnes ab eo committendæ felonix species, sed quædam tantum Jure Feudali expressæ *d. text.* ad quas prudens Judex, pro dexteritate & solertia sua, alias emergentes æstimare ac metiri possit *arg. l. 12. ff. de LL. j. 1. F. 17. ibi: Vel similes culpas commiserint.* Duaren. *de feud. c. 14. n. 25.* Communiter tamen à Vasallo dupliciter feloniam perpetrari dicitur, vel committendo nim., vel omittendo, & utraq; concernit vel personam, vel rem, Personam vel Domini vel extranei. Domini rursus aut directo, aut per indirectum & consequentiam. Ita pariter se res habet cum feloniam Domini, hæc quibus ex causis inducatur, specialiter jure feudali non est determinatum, nec omnes ejus species vel causæ certa aliqua lege comprehensæ ac definitæ, sed *2. F. 26. §. Domino &c.* modò generalis hæc traditur regula: quod Dominus Felonix reus fiat, si id agit contra Vasallum, quod, si Vasallus in se ageret, Felonia esset, & ex quibus causis Vasallus jus feudi, sive dominium suum utile, quod in re jure feudi sibi concessa nactus est, amittit, ex iisdem (in re) etiam causis Dominus felonix reus factus proprietarem vel directum rei feudalis dominium, (quod Cujac. dominationem feudi, Hottomannus Jus Patronatus, Zasius dominium superius appellant, ac in vernacula **daß obere oder in-herere Eigenthum** audit) amittat, idq; Vasallo accedat. Cum quo textu concordat alter principalis locus *2. F. 47.* ubi librorum Feud. Compiler insinuat, magnam olim inter Prudentes ea de re fuisse controversiam, aliosque statuiss.

tante ex omni feloniam Dominum perinde proprietate sua privandum esse, quâ Vasallus feudo suo cadit; alios autem id tantum in magna feloniam admisisse; alios denique in nulla id concedere voluisse, sibi verò priorem placuisse, quod nimirum ex omni feloniam, ex qua Vasallus feudo ac utili suo dominio privatur, privetur etiam Dominus directo suo dominio, idque sive Domino fidelitas à Vasallo jurata sit, sive non. Unde nihil prohibet, feloniam hanc Domini eodem modo dividere, quod vel in committendo vel in omittendo consistat; & vel personam Vasalli, aut directo, aut per consequentiam, si nimirum in personis potestati vel affectui ipsius subjectis offendatur, vel extraneum ipsi non conjunctum respiciat, aut ipsum prædium vel territorium in feudum concessum attingat.

VI.

Directo in personam Vasalli feloniam committendo patrat, si Dominus ipsum Vasallum suum armis, vel veneno, vel quocunque alio modo occiderit, aut insidias vitæ ejus struxerit, imò etiam si eum tantum aggressus fuerit, vulneraverit vel pulsaverit, & si per se id fecerit, sive per aliam. arg. 2. F. 24. vers. Porro. 2. F. 51. §. Si voluerit. junct. 2. F. 6. 7. 10. arg. l. 1. §. 12. ff. de vi armat. l. 11. pr. §. 3. ff. de injur. Rosenthal. c. 11. concl. 19. n. 4. Rittershus. l. 2. c. 7. q. 2. Ast si eum ob tutelam propriæ salutis, illi parcere, aliterque periculum effugere non valens, occiderit, vel in adultério uxoris suæ deprehensum interemerit, jure excusatus erit, nec ob id dominio suo directo privari poterit l. 3. ff. de justit. & jur. l. 3. C. ad L. Corv. de sic. l. 45. §. 4. ff. ad Leg. Aquil. arg. l. 38. §. 8. ff. ad Leg. Jul. de adult. Et eam in rem claram habemus Constitutionem Ottonis I. Imperatoris ap. Goldastum Tom. 3. Constit. Imp. pag. 304. ubi ita: *Vasallus si interficit Dominum suum, in vita, honore & bonis, cum quibus*

bus ab ipso fuerit infeudatus, condemnetur. Idem etiam de Domino censendum est, si occidat Vasallum. Et superior Dominus sic occisi Vasalli natos ad predictum Dominum cum investitura dicti feudi dirigere non valebit, ut sibi servitio adstringantur, nisi forte id ignoranter, vel causa necessaria defensionis accidisse, prout juris fuerit, super mortuum comprobetur. Cum qua consonat Jus Prov. Saxon. lib. 3. art. 83. ibi: **Das selbig verwirckt auch der Herr / ob er seinen Mann tödtet. & art. 78.** ducto inde argumento à majori ad minus verb: **Wundet ein Mann seinen Herrn / oder schlägt ihn zu tode in Nothwehr seines Leibes / er thut daran wider seine Treue nicht / ob die Nothwehr mit Recht bewiesen wird ic.** Idem porò contingit, si Dominus Vasallo suo graves atroces & inhonestas injurias re, scriptis vel verbis intulerit. Vultej. *de feud. lib. 1. c. 11. n. 105.* Bocer. *de jure Domini & Vasalli lib. 2. cap. 5. n. 14.* sicque se consultum respondisse testatur Rosenthal. *cap. 11. concl. 19. n. 4.* Si ipsum in acie, pugna vel alio vitæ discrimine constitutum à morte non liberaverit, cum salutem ipsius succurrere potuisset. *1. F. 5. 21. 2. F. 24. junct. F. 26. §. Domino &c. & 2. F. 47.* Bocer. *d. l. n. 8. 9.* Si Dominus Vasalli securitatem non procuraverit, sed secreta ipsius fidei suæ concedita, non ex simplicitate vel inadvertentia saltem, verum malitiose in damnum & perniciem Vasalli detexerit, & aliis revelaverit, licet intentioni eventus non responderit, nec quicquam damni ei exinde acciderit, *1. F. 17. 2. F. 5. 6. 7. junct. 2. F. 26. §. Domino. 2. F. 47.* Vultej. *d. c. 11. n. 105.* Bocer. *d. l. n. 10.* Knipschild. *d. q. 2. n. 14.* Si Dominus Vasallum de capitali crimine, etsi vero, excepto nefando perduellionis crimine, detulerit, vel accusaverit, aut testimonium in causa tali contra eum spontè dixerit, *2. F. 24. §. 2. vers. item si delator &c. 2. F. 31. §. 1. vers. Similiter &c. junct. d. 2. F. 26.*

2. F. 26. §. *Domino &c.* & 1. F. 47. Knipschild. d. l. num. 9. 11.
 Si amicitiam cum inimicis Vasalli in perniciem & noxam
 ejus inierit, aut hostibus ejus quocunque modo subsidia
 praestiterit. 2. F. 7. *vers. & si scivero &c.* 2. F. 57. j. 2. F. 26.
 §. *Domino.* 2. F. 47. Vultej. d. l. Wehner. *Conf. Francoz.* 29.
 n. 3. Knipschild. d. l. n. 23. 24. Rosenthal. c. 10. *concl.* 19. n. 1.
 & *concl.* 37. n. 30. Schrader. p. 9. c. 5. n. 32. 33. Si Dominus
 Vasallum feudi possessione propria auctoritate sine causæ
 cognitione spoliaverit. Rittershuf l. 2. c. 7. q. 2. Knipschild.
 d. l. num. 40. Non verò felonix reus fit Dominus, si contra
 Vasallum experiatur actione famam ejus quodammodo sug-
 gilante. arg. l. 3. C. de *arbitr.* Matth. de Afflic. dec. 265.

VII.

Per indirectum & consequentiam in personis sibi in-
 time conjunctis & potestati vel singulari ipsius affectioni
 subjectis Vasallus à Domino læditur contra debitam sibi
 fidem, atque ita ab eo Felonia committitur Jure feudali
 dominii directi privatione digna, si Dominus Vasalli uxorem
 vel sponsam adulteraverit, seu ut Jus feudale loquitur,
 Vasallum cucurbitaverit, vel id conatus fuerit, hoc est,
 ipsum per commissum aut attentatum cum uxore ejus
 adulterium infamaverit, nam cucurbita hic est vir uxoris
 adulterio infamatus, qui aliàs cornutus, corniger audit,
 quia subsefforem matrimonii sui patitur, descendens à bar-
 barâ voce *Corbita*, quæ in Longobardicis legibus pro stu-
 pro, adulterio vel infamia inde orta usurpatur. Hotoman-
 nus in *Lex. verb. feud. voc. cucurbitare*, Reufner *Disp. Feud.*
 9. th. 31. Casp. Bitsch. ad 1. F. 5. pag. 86. *seqq.* Gothofr. Ni-
 col. Schleenstein *Disp. de Felonia Cucurbitationis.* item si
 Vasalli filiam, neptem ex filio, nurum aut sororem innu-
 ptam in ipsius Vasalli domo existentem stupraverit. 1. F. 5.
 17. 21. 2. F. 38. 57. j. 2. F. 6. 26. §. *Domino &c.* 2. F. 47. Ritters-

huf. d. q. 2. Vultej. d. l. Rosenthal. cap. 11. concl. 19. num. 5. Idemque est, si non ipsemet Dominus quidem personas illas vitaverit, alteri tamen id facienti opem tulerit v. gr. si proxeneta seu internuncius inter uxorem filiam Vasalli & adulterum vel stupratorem fuerit; sicut enim sublatis receptatoribus & latronum & furum cohors deficeret. l. 1. ff. de receptator. ita nec adulteri & stupratores tam crebri forent, aut certe non diu laterent, si non essent lenones & sequestri Veneris atque emissarii, quos eleganter quidam accipitres mulierum appellarunt. Rittershus. l. 2. c. 5. q. 97. Non autem privandus est Dominus dominio suo directo ex hac causa, si Vasallus ante cum uxore, vel sponsa, nuruque Domini adulterium commiserit, vel ipsius Domini filia, nepti ex filio, aut forori adhuc innupta inque domo illius commoranti stuprum intulerit, tum enim paria delicta mutua compensatione tolluntur. l. 36. de dolo mal. l. 39. l. 47. ff. de solut. matrim. Rosenthal. cap. 10. concl. 29 n. 44. & seqq. (2.) Si praedictae personae meretriciam ducant vitam, & pudorem vulgò prostituunt, ex quorundam sententia, ea ex ratione, quod in metreticem nec adulterii nec stupri crimen committatur. l. 22 l. 29. C. ad Leg. Jul. de adulter. sed vid. B. D. Lauterbach in Colleg. Pandect. ad d. tit. de ff. de adulter. th. 7. Rhet. in Comm. ad Jus Feud. commun. 1. F. 5. pag. 237. Schleenstein d. Diss. de Felon. cucurbit. m. 2. th. 24.

VIII.

Omittendo Dominus in Vasallum peccat & se feloniae reum facit, si Vasallum humiliter & devote intra annum & diem à tempore scientiae Domini vel Vasalli mutari instantius renovationem investiturae petentem sine justa causa investire detrectaverit, in eaque recusatione per annum & diem perseveraverit. Ut enim intra dictum tempus Vasallus renovationem investiturae sub jactura feu-

di

di omninò debito modo petere debet, sic & Dominus eandem petenti intra idem tempus concedere obstrictus est, quod si sine causa facere renuerit, perinde ut negligens Vasallus felonix reus fit, & ob hanc felonix speciem proprietatis jure cadit, ex communi Dd. sententia, de qua testatur Guido Papa *Dec. 168. num. 2.* Jul. Clarus *lib. 4. recept. sent. §. feudum. q. 49. n. 7.* Qui tamen dicit, sibi eam nimis rigorosam videri, tanto magis, cum pena privationis secundum communis juris regulas non debeat imponi, nisi in casibus à jure expressis. *l. 19 ff. de liber. & posthum. l. pen. ff. de pen.* nullibi autem in Jure Feudali cautum sit, Dominum ob non factam intra legitimum tempus investituram proprietate privandum esse. Cui rationi & hæc accedat, quod renovatio hæc in favorem Domini potissimum introducta sit, qui proinde non puniri posse videtur, ob id, quod jure suo non sit usus. *arg. l. 51. C. de Episc. & Cler. l. pen. C. de pact.* ex quibus rationibus negativam quaestionis hujus quoque sustinuerunt Frid. Schenk. Lib. Baro de Tautenberg *ad pr. 2. F. 24. n. 7. vers. nono excipitur*, Laurent. Sylvanus *de feudi recognit. qu. 30.* Communiori autem Dd. calculo probatae affirmativæ, quod nimirum Dominus etiam jus suum in feudo perdat, si intra legitimum tempus Vasallo renovationem petenti, malitiose, & ex mera contumacia sine justa causa, eandem deneget, ex ea ratione, quod dum Jus Feudale Vasallum ad petendam investituram renovationem intra præfinitum tempus sub pena amissionis feudi adstringit, *1. F. 22. 2. F. 24. pr. 40. 55. pr. in fin.* & Dominum itidem ad faciendam & impertiendam investituram sub eadem pena amissionis juris sui adstringere voluisse censendum ac præsumendum sit, cum Dominum & Vasallum in iis, quæ nexum feudalem respiciunt, ad paria obliget. *2. F. 6. 2. F. 26. §. Domino & c. 2. F. 47 subscibere*

scribere minimè veretur Ludwell. *tr. de renovat. invest.* cap. ult. pag. 392. seq. ubi ad contraria respondet, nec non Joh. Frid. Rhetius *ad 1. F. 22. p. 457.* qui illi, Ludwello nempe, saltem contrarius est ratione temporis, quod Ludwell vult computari à morte Vasalli vel Domini, Rhetius verò à die peritæ à Vasallo renovationis investituræ cum Rosenthalio *cap. 6. concl. 60. n. 9.* quorum sententiam etiam probat Hornius *in Jurisprud. Feud. cap. 17. th. 20.* Boccr. *de invest. cap. ult. n. 11.* Schrader. *p. 6. c. 7. n. 3.* Vultej. *lib. 1. c. 11. n. 105.* Zasius *part. 10. num. 81.* Sonsbec. *part. 12. n. 4.* Jac. Alvarott. *ad 1. F. 22. n. 14. & 2. F. 24. pr. n. 11.* Et juxta hanc sententiam Amplifl. Facultatis Collegium Illustris hujus Eberhardinæ superiori anno respondit.

IX.

Porro ita reus fit felonix Dominus, si decenter requisitus Vasallo de re feudali agenti vel convento justitiam facere recuset, aut eam æquo diutius protrahat, vel dolo aut lata culpa male ac inique administret. 2. F. 24. §. 2. ibi: *Si quis suo Domino justitiam facere noluerit, feudum, quod tenebat, perdet,* junct. 2. F. 6. *in fin.* 2. F. 26. §. *Domino.* 2. F. 47. Alvarott. *ad d. text.* 2. F. 24. n. 1. 2. Vultej. *d. c. 11. n. 105.* Boccr. *de jure dom. lib. 2. c. 5. n. 12. 13.* Rosenth. *c. 10. concl. 26. n. 39.* & ibi *in not. lit. gg. alleg.* Schrader *p. 2. sect. 4. n. 156. seq. & n. 204.* Knipschild. *q. 2. n. 19.* item si Dominus sciens grande dispendium & periculum vitæ aut fortunarum Vasallo imminere, eum non præmonuerit aut certioraverit, ut sibi à malo præcaveret, 2. F. 7. & 24. §. 2. *vers. Præterea & c.* junct. *d. 2. F. 6. in fin.* 2. F. 26. §. *Domino.* 2. F. 47. Boccr. *d. c. 5. num. 17.* Vultej. *d. c. 11. n. 105.* Rittershus. *l. 2. c. 7. q. 2.* Numne ita quoque Dominus reus fit felonix, si Vasallum carcere inclusum aut captum, cum possit, non liberaverit aut redemerit? ita quidem vult Rittershusius *l. 2. c. 7. qu. 2.* Knipschild

schild. *de Obligat. Dom. & Vasalli. q. 2 n. 44. Vultej. cap. 11. n. 105.* sed nos hinc merito substitimus, perpendentes, quod nec Vasallus ad id simpliciter ac generaliter sub iactura feudi adstrictus dici queat, ut Dominum carceri inclusum aut captum redimat. Si enim ob debita seu res alienum, vel delictum Dominus carceri inclusus, illic se bonis cedendo liberare valet, non ergo Vasallus ipsum, pro eo solvendo vel fidejubendo, liberare tenetur; hinc si obligatio vasallitica eodumque extendi vellet, ea cum bonis moribus & utilitate publica pugnaret, cum publice intersit, delicta non remanere impunita *l. 51. ff. ad L. Aquil.* Si Dominus autem ab hostibus etiam in pugna injuste mota captus, Vasallus quidem ei fidejubendo vel lytrum pro eo solvendo subvenire debet *2. F. 24. §. 2. vers. vel si cognoverit Dominum inclusum.* Redemptio tamen illa a Vasallo saltem in subsidium exigitur & eo casu, quo ex bonis captivi lytrum non potest commodè redigi, 2. lytri solutio servitiis alias Domino præstandis vel aliis oneribus feudo inhaerentibus respondere, & loco servitorum vel aliarum præstationum cedere debet. *Struv. cap. 11. thes. 5. num. 14. Ludwell. Synops. pag. 300.* Ad majus enim Vasallus vix censetur obstrictus, nisi ex naturali illa obligatione, qua quilibet beneficiis devinctus ad gratitudinem sive *servitium* obligatus. Cum autem Dominus Vasallo ad nulla servitia vel alias præstationes obligatus sit, nec beneficium a Vasallo acceperit, sed ei dedit, vix dici poterit ipsum se feloniam reum facere, si Vasallum in vincula coniectum aut captum non liberaverit vel redemerit, & propterea dominio suo directo privandum esse.

X.

Circa res vel ipsum feudum Vasallo concessum culpose agit Dominus & sic feloniam committit, si insultum

C

feca-

fecerit in castrum vel arcem Vasalli, illudque obsederit aut oppugnauerit, vel alium locum ad Vasallum pertinentem inuaserit, siue ibi sit, siue non sit Vasallus. arg. 1. F. 5. pr. vers. *Similiter &c.* ibi Alvarott. 2. F. 24. §. 2. vers. *Porro &c.* Si Dominus feudum dissipet vel in sine detrimentum ei inferat, aut aliter jure suo proprietatis abutatur, Vasalli proventus obliget, in subditos feudales nimium sauiat, eos exactionibus, seruitiis, oneribus insolitis & indebitis oneret, premat, excoriet, aut aliter male & acerbe nimis tractet. Schenck Baro de Tautenberg *tit. de Pace tenenda* 2. F. 27. Ca. pz. l. 1. *Resp.* 53. n. 12. Si Dominus feudum aut ejus conditionem, ac Vasallum, in iudicio aut extra illud, dolose abneget. 2. F. 26. §. *Vasallus*. 2. F. 34. §. *ult.* junct. 2. F. 26. §. *Domino*. 2. F. 47. Rosenthal. *cap. 10. concl. 32. in fin.* Molin. *ad Consuet. Paris. tit. 1. §. 30. n. 107.* qui hoc ex communi Dd. sententia affirmat, addit autem Rosenthal *all. loco*, se hanc abnegationem nunquam uidisse, nisi in casu, quo Dominus Vasallo de evictione tenebatur. Si Dominus sine consensu Vasalli proprietatem seu dominium directum sine tota curia, seu territorio & ditione, unde feudum pendet, alienet. Uti enim Vasallus non potest sine consensu Domini alienare feudum, seu utile, quod in eo habet, dominium 2. F. 9. §. 2. 55. ita nec Dominus de jure feudali Longobardico communi, *Constitut. Conradii II. & Frider. II. Imp.* inducto & firmato, in oppositione ad singularem contrariam consuetudinem Mediolanensium sic dicto, sine voluntate Vasalli dominationem feudi siue directum suum dominium alienare valet 2. F. 34. §. 1. & 55. §. *Firmiter. in fin.* qua in re Dominus feudi convenit cum marito, qui licet rerum in dotem sibi datarum Dominus sit, non tamen habet facultatem res immobiles in dotem sibi datas alienandi, ceu quae ipsi ademta per legem Juliam

3. 2.

t. s. ff. de fundo dotali. Differt autem à proprietario rei usufructuariæ, qui inconsulto fructuario proprietatem rei usufructuariæ recte vendit. *L. 17. §. per. de usufr. l. 44. §. s. ff. de Usucap.* Et hoc summa æquitatis ratione interdictum Domino, ne, ut sibi invito non vult alium obtrudi Vasallum, sic major ipsi sit licentia Vasallo invito novum obtrudendi Dominum, in cujus personam, imò familiam nunquam consensit. Per regulam igitur jure feudali communi fundatam, jure Alemannico *cap. 89.* quoque probatam, Dominus directum suum dominium Vasallis invitis ac contradicentibus non potest in alium alienare, nec eos cogere, ut in ejusmodi alienationem consentiant, cujus regulæ varix ampliaciones & limitationes reperiuntur apud Rittershus. *lib. 2. c. 4. qu. 3. 4. 5.* Schilter *ad d. cap. 89. Jur. feud. Alemann.* ubi duo notabilia adducit exempla, quorum alterum in Gallia, cujus ex Molinæo *ad Consuetud. Paris.* etiam meminit Bitsch. *ad 2. F. 34. §. 1. pag. 60.* alterum in Serenissima Domo Saxonica Electorali modo A. 1660. contigit, ita, ut facta Vasallorum reclamantium cessio tandem A. 1681. iterum cassata fuerit. Cæterum, an tantum ejusmodi alienatio domini directi sine tota curia à Domino sine assensu Vasalli facta irrita & nulla sit? num verò etiam eapropter jure suo proprietatis privari possit? acriter inter Dd. disceptatur, Prius volunt Wesenb. *de feud. cap. 10. n. 9.* Sonsbec. *p. 13. n. 180. seq.* Struv. *c. 13. th. 9. num. 14.* Schenck Baro de Tautenb. *ad 2. F. 34. §. ex eadem.* (quem male pro contraria sententia adducit Knipschild *qu. 2. n. 46.*) B. Dn. D. Grav. *disp. de feloniam th. 35.* Posterius probant Schraderus *p. 8. c. 1. n. 65.* Rosenthal. *cap. 9. conc. 62. n. 11.* Mynsing. *Cent. IV. obs. 91. n. 9.* Ludwell. *cap. 18. p. 379. §. 99.* Schnobel *disp. feud. 9. th. 11.* Knipschild. *d. l. Schulz. c. 11.*

n. 57. Rittershus. lib. 2. cap. 4. qu. 5. & lib. 2. c. 7. qu. 5. ubi & in seq. quaestione limitationes quasdam subjicit. B. Dn. Ericus Mauritius dec. 14. posit. 7. ubi hanc sententiam cum Struvio non tantum communem, sed & juris feudalis analogiæ convenientiorem esse dicit, & inde ipse eandem amplexus est, & nos hactenus in docendo secuti fuimus. Ex his similibusque causis à Domino feloniam in Vasallum committitur.

XI.

Quibus delictis in extraneum & alium, quam Vasallum, & prædictas ipsi conjunctas personas commissis Dominus se indignum reddat jure suo dominico, tempore exclusi non possumus, hac vice accuratius examinare, ob Doctorum dissensionem, sed in aliam occasionem reservare cogimur. Id modò annectimus, Dominum perinde ut Vasallum ob commissam feloniam regulariter non ipso jure, sed postquam, instituto processu, ejus legitime convictus, causaque sufficienter cognita fuerit, per sententiam judicis, non saltim declaratoriam, ceu quæ etiam requiritur, ubi ipso jure quis privatus sibi competente jure, sed regulariter privatoriam (quæ à declaratoria sic differt, quod privatoria ex nunc in futurum, declaratoria in præteritum operetur, privatoria deiciat, declaratoria cecidisse declaret Dominum jure suo, formula illius hac exi-
stente: Daß Beklagter das in actis gemeldte Lebens-Eigenthum verwirckt/ desselben zu priviren und zu entsetzen sey / als wir ihn dem dessen hiemit priviren und entsetzen / formula declaratorix verò hac: Daß das geklagte Lebens-Eigenthum dem Lehmann heimgesunken sey) jure suo dominico exui. Alvarott. ad 2. F. 26. §. Domino. & ad text. 2. F. 47. num. 2. Frider. Schenck Baro ad eundem text. 2, F. 26. §. Domino. num. 1. Laurent. Sylvanus

nus

nus de recognit. feud. qu. 31. Rosenthal. cap. 11. concl. 19. n. 8. 9. 10. Usque ad pronunciatam sententiam ergò Dominus ex capite felonix conventus in possessione relinquendus atque manutenendus, nec propter feloniam exceptionem è possessione dejiciendus, si præsertim illa dubia sit. Mev. part. 6. dec. 11. Unde porro sua sponte fluit, quod si Vasallus à Domino per feloniam læsus ac offensus in vita sua non egerit ad privationem domini directi, post mortem ejus successores illius non amplius sint admittendi, eademque ratione nec Vasallus læsus contra Domini offendentis heredem acturus audiendus est, ut & sic se respondisse testatur Rosenthal. cap. 11. concl. 19. num. 12. 13. 14. 15. ubi & ipse subjicit, dispositionem text. 2. F. 26. §. Domino & 2. F. 47. locum non habere in Imperatore & Rege, sed saltem in inferiore Domino Vasalli, superiorem habente, ex August. Berojo vol. 1. consil. 80. qui idem quoque asserit de Papa & quolibet Prælato Ecclesie, ut nec hi offendentes Vasallum Ecclesie faciant, ut ob feloniam Prælati & Pontificis Ecclesia feudi proprietate privanda sit, adeoque fallat illa doctrina in Feudo Ecclesiastico, procul dubio exinde, quod Prælati feuda, quæ ratione Ecclesie habent, ipsi quidem amittant, sed non Ecclesie, hinc post illorum mortem ad successorem revertantur. 2. F. 40. ibi Alvarort. Rosenthal. c. 10. concl. 3. & 4.

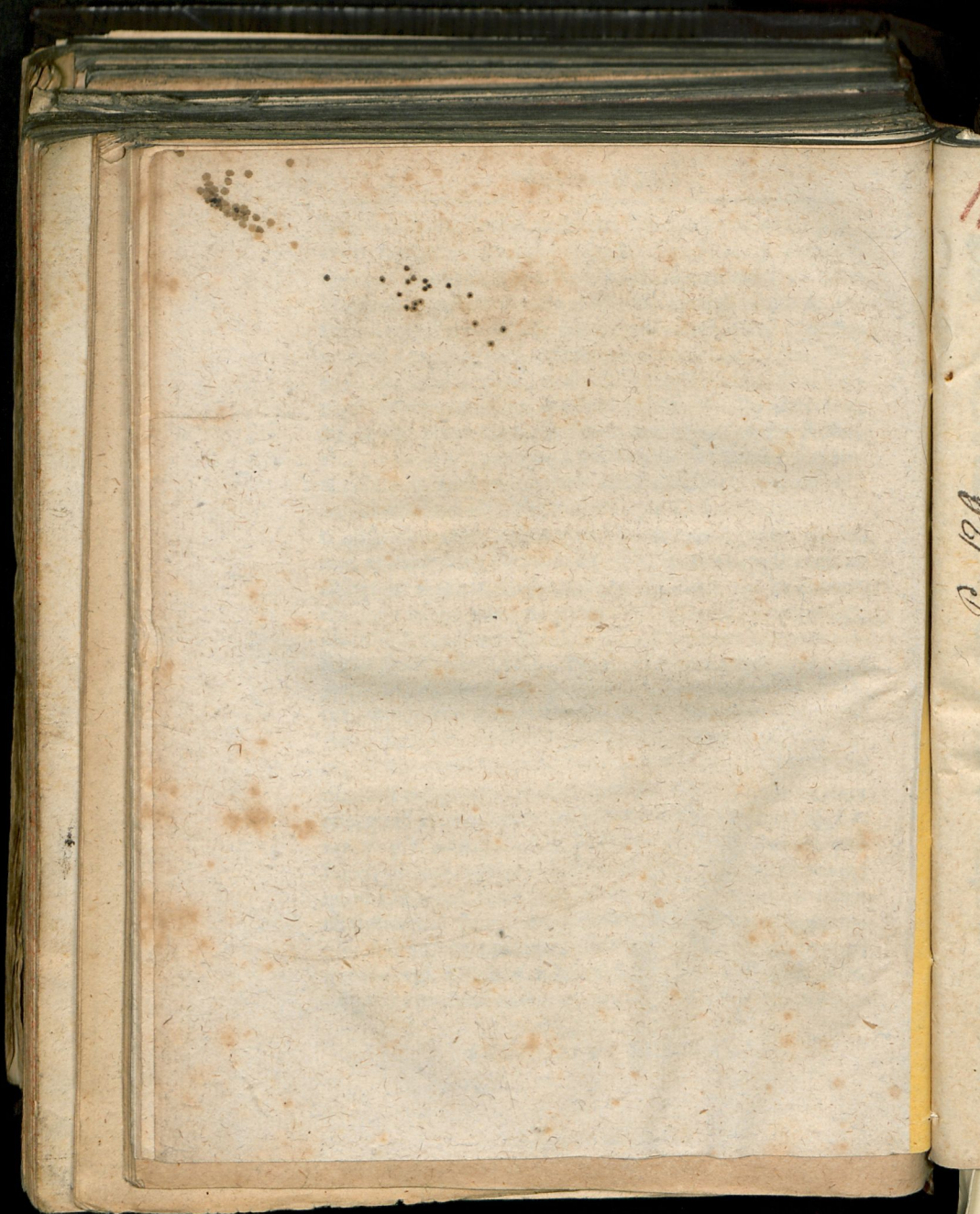
X I.

Supereff ut vel verbo adhuc tangamus quaestionem: Ad quem proprietas seu directum Dominium ob feloniam à Domino commissam devolvatur? Dicimus autem, Dominium feud. directum, si allodiale est, ob feloniam domini ita deferri Vasallo, ut hic feudum in posterum libero ac allodiali jure teneat, sive feudum fuerit novum sive antiquum, sive felonia fuerit commissa in Vasallum

sive in alium, modo delictum Vasallum per consequentiam tangat & oblique respiciat, *a. F. 26. §. Domino*, quod exemplis declarat Rosenthal. *cap. 11. concl. 20. n. 13.* Dominium autem directum sic utili consolidatum & Vasallo acquisitum eidem saltem ad vitam cedit, postea una ad agnatos feudi successores devolvitur. Idem *ibid. n. 7.* Si Dominium feudi directum feudale sit, illud Domini delicto amissum quidem pariter Vasallo deferunt, ita, ut ille plane liber efficiatur, sed verius censet Rosenthal, *c. 11. concl. 21.* quod Subvasallus à Domino suo immediato offensus non plane liber efficiatur, verum eximatur tantum ab obligatione, qua Domino delinquenti obstrictus erat. Ejus verò Domini jus Agnatis, vel his non existentibus, Domino directo superiori applicetur, ac illibatum maneat. Rosenthal. *cap. 11. concl. 21.* Et coronidis loco monemus, nequaquam censendum, totum hoc jus in desuetudinem abiisse, sicque omnem laborem nostrum frustraneum esse. Nam etsi non ita frequens, sed rarius sit, ut Dominus ob feloniam proprietate sua priveretur, quam ut Vasallus feudo suo ob feloniam cadat, & Andr. Knichen *de Vestitur. pact. p. 2. c. 5. num. 274. seqq.* notet, se nunquam vidisse, hanc poenam privationis directi domini irrogatam, aut eo nomine actionem intentatam esse, quod Dominorum potentia adscribit Rittershus. *l. 2. cap. 7. q. 1. add. Schenck Baro ad 2. F. 26. §. Domino* quò Bitschius *ibid.* accomodat illud Gallorum proverbium, quod Dominus feudi butiraceus devoret Vasallum etiam chalybeum. Non tamen deficiunt prorsus omnia exempla, sed adsunt omnino, quæ contranitentibus opponi queant. vid. Bitsch. *d. 2. F. 26. §. Domino*. Everhard. *in loc. legal. à correlatis num. 11.* Dan. Moller. *ad Constit. Elect.*

Sax. Aug. p. 1. c. 27. n. 6.

SOLI DEO GLORIA.

Tübingen, Diss., 1710-13

ULB Halle

005 398 789

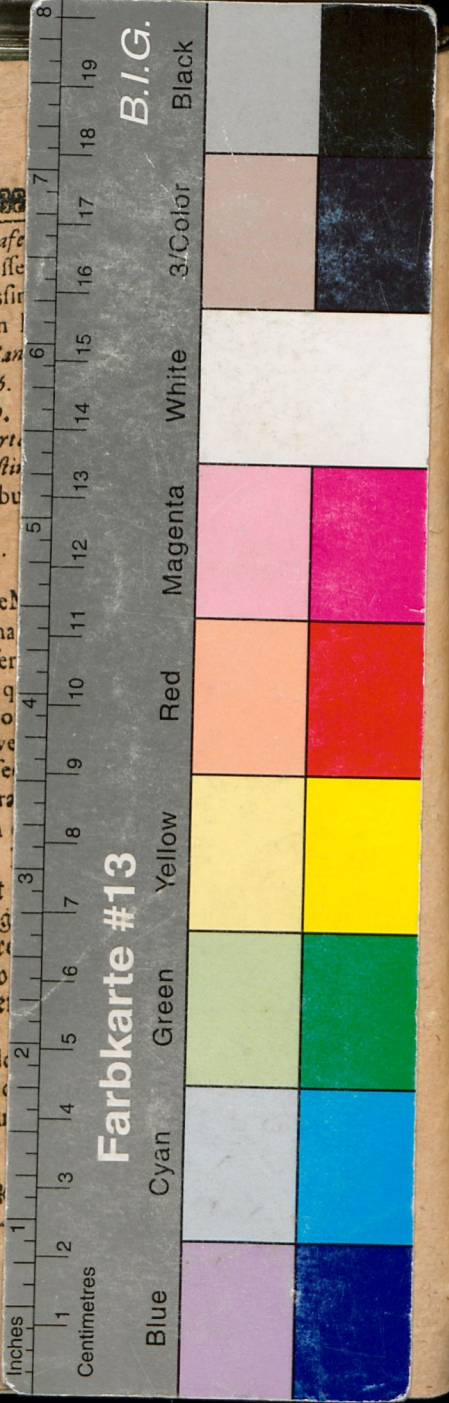
3

Sb.

DISSERTATIO INAUGURALIS,
DE
**FELONIA
DOMINI,**

Quam
ADSPIRANTE DIVINA GRATIA,
AUTORITATE ET CONSENSU
Amplissimi Jctorum Ordinis
IN PERANTIQUA ET ILLUSTRISSIMA EBERHARDINA,

Preside
DN. GABRIELE SCHWEDERO,
J. U. D. Sacri Cæsarei Palatii Comite, Serenissimi
Würtemb. Ducis Consiliario, Placitorum Feudalium &
Juris publici Antecessore & Professore
Ordinario,
Domino Patrono & Socero, omni honoris & obsequii
cultu venerando.

PRO
SUMMIS HONORIBUS AC PRIVILEGIIS DOCTORALIBUS
in utroque jure ritè consequendis,

ad d. Maji,
IN AULA NOVA,
Publicæ Eruditorum disquisitioni
submitit
PAULUS BURCKHARD HOSER, Stutg.

TUBINGÆ,
Typis JOH. CUNRADI REISL.